

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๕)

ครูผู้สอน ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

ครูแรมเดือน บุญชู

ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๕)

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่ามีสิ่งใดบ้าง
ที่เราไม่สามารถล่วงรู้ได้

คำถามชวนคิด

นักเรียนมีวิธีการรับมือกับสิ่งที่
เราคาดการณืไม่ได้ได้อย่างไร

คำถามชวนคิด

บรรยากาศของความว่างแวง
ความเงียบสงบ ความวิเวก
นักเรียนนึกถึงสถานที่ใด

ศึกษาเรียนรู้

กลอนดอกสร้อย
รำพึงในป่าช้า

กิจกรรม

บทอ่านกลอนดอกสร้อย

รำพึงในป่าช้า

รูปแบบกิจกรรม

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มถอดคำประพันธ์จากใบงาน ดังนี้
 - ๒.๑ กลุ่มที่ ๑ บทที่ ๑ “วังเอ๋ยวังเวง” และบทที่ ๒ “ยามเอ๋ยยามนี้”
 - ๒.๒ กลุ่มที่ ๒ บทที่ ๓ “นกเอ๋ยนกแสก” และบทที่ ๔ “ต้นเอ๋ยต้นไทร”
 - ๒.๓ กลุ่มที่ ๓ บทที่ ๕ “หมดเอ๋ยหมดหวัง” และบทที่ ๖ “ทอดเอ๋ยทอดทิ้ง”

รูปแบบกิจกรรม

๒.๔ กลุ่มที่ ๔ บทที่ ๗ “กองเอ๋ยกองข้าว” และบทที่ ๘ “ตัวเอ๋ยตัวทะยาน”

๒.๕ กลุ่มที่ ๕ บทที่ ๙ “สกุลเอ๋ยสกุลสูง” และบทที่ ๑๐ “ตัวเอ๋ยตัวหยิ่ง”

๒.๖ กลุ่มที่ ๖ บทที่ ๑๑ “ที่เอ๋ยที่ระลึก” และบทที่ ๑๒ “ร่างเอ๋ยร่างกาย”

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบงาน

เรื่อง บทอ่านกลอนดอกสร้อย รำพึงในป่าช้า

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สื่อความเห็นเน้นกระบวนการ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๕)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนดและถอดคำประพันธ์ให้ได้เนื้อความที่สมบูรณ์ครบถ้วน

กลุ่มที่ ๑

วังเอ๋ยวังเวง
ฝูงวัวควายฝ้ายลาทิวากาล
ชวานาเหนียวอ่อนต่างจรกลับ
ทิ้งทุ่งให้มีดมัวท่อมณฑล

หง่างเหงง! ย่ำค้ำระฆังชาน
ค้อยค้อยผ่านท้องทุ่งมั่งถิ่นตน
ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
และทิ้งตนตบเปลี่ยวอยู่เดียวเอย

ถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ยามเอ๋ยยามนี้
อากาศเย็นเยือกหนาวครววิกาล
มีก็แต่จิ้งหรีดกระหรีดกริ่ง!
คอกควายวัววัวเกราะเปาะเปาะ! เพียง

ปลถพืมีดมัวท่อมณฑล
ส่งคปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง
เรโรหรีง! ร้องชมระงมเสียง
รู้ว่าเสียงเกราะแก้วแก้วแก้วเอย

ถอดคำประพันธ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

กิจกรรมนำเสนอ

บทอ่านกลอนดอกสร้อย

รำพึงในป่าช้า

เรียนรู้คำศัพท์

บทอ่านกลอนดอกสร้อย

รำพึงในป่าช้า

คำศัพท์

ผ้าย

แกกขวัญ

ช่อง

แจ้

ฉายา

ดุชนี

รุ่มเงา

นึ่ง

ทำให้ตกใจ

เคลื่อนจากที่

ต้นไม้เตี้ย ๆ

ที่อยู่

คำศัพท์

ฝ้าย

แกกขวัญ

ช่อง

เคลื่อนจากที่

ทำให้ตกใจ

ที่อยู่

แจ้

ฉายา

คุณนี่

ต้นไม้เตี้ย ๆ

รุ่มเงา

นั่ง

เนื้อหา

บทอ่านกลอนดอกสร้อย

รำพึงในป่าช้า

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

กถามุข

ดังได้ยินมา สมัยหนึ่ง ผู้มีชื่อต้องการความวิเวก, เข้าไป
นั่งอยู่ ณ ที่สงัดในวัดชนบท เวลาตะวันรอน ๆ, จนเสียงระฆัง
ย่าบอกสิ้นเวลาวัน ผุ่งโคกระบือและพวกชาวนาพากลับที่อยู่
เป็นหมู่ ๆ. เมื่อสิ้นแสงตะวันแล้ว ได้ยินแต่เสียงจิ้งหรีดเรไรกับ
เสียงเกราะในคอกสัตว์. นกแสกจับอยู่บนหอรระฆังก็ร้อง

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

กถามุข

ส่งสำเนียง. ณ ที่นั้นมีต้นไทรต้นโพธิ์สูงใหญ่ ใต้ต้นล้วนมี
เนินหญ้า กล่าวคือที่ฝังศพต่าง ๆ อันแลเห็นด้วยเดือนฉาย.
ศพในที่เช่นนั้นก็เป็นศพพวกชาวไร่ชาวนานั้นเอง. ผู้นั้นมี
ความรู้สึกซึ่งเยือกเย็นใจอย่างไร แล้วรำพึงอย่างไรในหมู่ศพ,
ได้เขียนความในใจนั้นออกมาสู่ก้นพิงดังต่อไปนี้

(กถามุข นาคะประทีป เรียบเรียง)

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

วังเอ๋ยวังเวง

ฝูงวัวควายผ้ายลาทิวากาล

ชานาเหนือยอ่อนต่างจรกลับ

ทิ้งทุ่งให้มีคมัวท่วมฉนทล

หง่างเหง่ง! ย่ำคำระฆังขาน

ค่อยค่อยผ่านท้องทุ่งมุ่งถิ่นตน

ตะวันลับอัปแสงทุกแห่งหน

และทิ้งตนตูเปลี่ยวอยู่เดียวเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ยามเอ๋ยยามนี้

อากาศเย็นเยือกหนาวคราววิกาล

มีก็แต่จิ้งหรีดกระหรีดกริ่ง!

คอกควายว้าวระแวงเปาะเปาะ! เพียง

ปลถพื้ดมัวทั่วสถาน

ส่งดปานป่าใหญ่ไร้สำเนียง

เรไรหิ่ง! ร้องขรมระงมเสียง

รู้ว่าเสียงกระแวงแฉ่วแฉ่วเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

นกเอี้ยงนกแสก

อยู่บนยอดดหอรชั้งบังแสงจันทร์
เหมือนมันฟ้องดวงจันทร์ให้ฉันดู
ถือเป็นที่รโหฐานนมมานมา

จับจ้องร้องแจ็กเพียงแฉกขวัญ
มีเถาวัลย์รุงรังถึงหลังคา
คนมาสู่ช่องพักมันรักษา
ให้เสื่อมผาสุกสันต์ของมันเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ต้นเอ๋ยต้นไทร
และต้นโพธิ์พุ่มแจ้แผ่ฉายา
ล้วนร่างคนในเขตประเทศนี้
แห่งหลุมลึกลานสลดระทดใจ

สูงใหญ่รากล้อยห้อยระย้า
มีเนินหญ้าใต้ต้นเคลื่อนกล่นไป
ดุชนีอนราย ณ ภายใต้
เรายังไถ่หลุมนั้นทุกวันเอ๋ย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

หมดเอ๋ยหมดหวัง
ถึงลมเข้าช่วยขึ้นรินสบาย
อยู่ตามโรงมุงฟางข้างข้างนั้น
โื้อ้เหมือนปลุกร่างกายนอนรายเรียง

หมดดวงวิญญาณลาญสลาย
เดือนนงกแ่อนลมผายแผดสำเนียง
ทิ้งไก่อ่ขันแข่งดุเหว่าระเร้าเสียง
พันสำเนียงที่จะปลุกให้ลุกเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ทอดเอ๋ยทอดทิ้ง

ทิ้งเพื่อนยากแม่เหี่ยวหาข้าวปลา

ทิ้งทั้งหนูน้อยน้อยร่อยร่อยรับ

เข้ากอดคอฉอเลาะเสนาะกรรม

ยามหนาวผิงไฟล้อมอยู่พร้อมหน้า

ทุกเวลาเข้าเย็นเป็นนิรันดร์

เห็นพ่อกลับปลื้มเปรมเกษมสันต์

สารพันทอดทิ้งทุกสิ่งเอ๋ย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

กองเอ๋ยกองข้าว

เกิดเพราะการเก็บเกี่ยวด้วยเคียวใคร

เข้าก็ขับโคกระบือถือคันไถ

ยัดหางยามยกไปตามใจจิณต์

กองสูงราวโรงนายื่นำใคร

ใครเล่าไถคราดพื้นพื้นแผ่นดิน

สำราญใจตามเขตประเทศถิ่น

หางยามผินตามใจเพราะใครเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ตัวเอ๋ยตัวทะยาน

ดูถูกกิจชาวนาสารพัน

เขาเป็นสุขเรียบเรียบเงียบสงัด

ขออย่าได้แย้เยาะพูดเราะราน

อย่าบันดาลดลใจให้ไฟฝัน

และความครอบครองกันอันชื่นบาน

มีปวัตน์เป็นไปไม่วิตถาร

ดูหมิ่นการเป็นอยู่เพื่อนตุเอย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

สกุลเอ๋ยสกุลสูง

อำนาจนำความสง่าอำอินทรีย์

ความร่ำรวยอวยสุขให้ทุกอย่าง

วิถีแห่งเกียรติยศทั้งหมดนั้น

ชักจูงจิตพหูศักดิ์ศรี

ความงามนำให้มีไมตรีกัน

เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายชั้น

แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอ๋ย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ตัวเอ๋ยตัวหยิ่ง

เห็นจมดินน่าสลดระทดใจ

ไม่เหมือนอย่างบางศพญาติตบแต่ง

สร้างสถานการบุญหนุนพลี

เจ้าอย่าชิงติซากว่ายากไร้

ที่ระลึกสิ่งไรก็ไม่มี

เครื่องแสดงเกียรติเลิศประเสริฐศรี

เป็นอนุสาวรีย์สง่าเอ๋ย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ที่เอ๋ยที่ระลึก

ก็ไม่ชวนชีพที่ดับให้กลับคืน

เสียงประกาศเกียรติเอิกเกริกลั่น

ล้วนเป็นคุณแก่ผู้ยังไม่วางวาย

ถึงอธิกงามลบในภาพฝัน

เสียงชมชื่นเชิดชูคุณผู้ตาย

จะสะท้อนถึงกรรมนั้นอย่าหมาย

ชูเกียรติญาติไปภายภาคหน้าเอ๋ย

บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ร่างเอ๋ยร่างกาย
อย่าดูถูกถิ่นนี้ว่าที่ทราม
อาจจะเป็นเจดีย์มีพระศพ
ประเสริฐด้วยสัตตรัตน์จรัสชัย

ยามตายจมพื้นดาษดินหลาม
อาจขึ้นชื่อลือนามในก่อนไกล
แห่งจอมภพจักรพรรดิเกษัตริย์ใหญ่
ณ สมัยก่อนกาลบูรณอายุ

สรุปเนื้อหา

บทอ่านกลอนดอกสร้อย

รำพึงในป่าช้า

เนื้อหาที่ได้รับจากบทอ่านกลอนดอกสร้อย

ความตายทำให้เราพลัดพราก
จากสิ่งที่เคยทำให้มีความสุข

ชานาเป็นอาชีพที่ทำงานหนัก มีความรักสันโดษ

เนื้อหาที่ได้รับจากบทอ่านกลอนดอกสร้อย

คนที่มีสกุลสูงศักดิ์ มีอำนาจ มีทรัพย์สินเงินทอง
เมื่อความตายมาถึงทรัพย์สินบริวารก็ไม่มีค่า

คนที่มีคุณงามความดี
เมื่อเสียชีวิตไปมักจะมีผู้คนรำลึกถึง

สรุปการเรียนรู้

ดอกสร้อย

ร้อยกรอง (๕)

สรุปความรู้

กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าได้กล่าวถึงชายคนหนึ่ง
ต้องการหาความเจ็บสงบ จึงเข้ามานั่งอยู่ในวัดชนบทตอน
พลบค่ำ เขาเห็นชาวนาต้อนฝูงวัวฝูงควายกลับบ้านด้วย
บรรยากาศวังเวง เมื่อสิ้นแสงดวงอาทิตย์ก็ได้ยินเสียงนกแสก
ร้องเสียงดัง ใต้ต้นไม้โพธิ์ต้นไทรรอบกายเขาเต็มไปด้วยเนินดิน
ซึ่งน่าจะเป็นหลุมศพของชาวนา เขาจึงรู้สึกปลง สว่าง

สรุปความรู้

และรำพึงรำพันผ่านบทกลอนดอกสร้อย โดยกล่าวถึงความเป็นไปได้ของมนุษย์ว่าไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงความตายไปได้ เมื่อนักเรียนได้ศึกษาคำประพันธ์กลอนดอกสร้อยแล้วจะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่อง ความหมายคำศัพท์ แนวคิด ตลอดจนสามารถทราบคุณค่าเบื้องต้นของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ดอกสร้อย ร้อยกรอง (๖)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนวรรณคดี ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบงานเรื่อง บทอ่านกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า (๒)
๓. ใบงานเรื่อง กลอนดอกสร้อยชี้้นำความคิด
๔. กระดาษ ปากกาสี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

